

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deák Ferencz-ut. Nr. 8INȘERTIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.Atât abonamentele cât și
inșertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.Scrisori nefrancate nu se
primeau.

REDAȚIA: Arad, Deák Ferencz-ut. Nr. 8
ABONAMENT: Anual: 20 cor. / Trimestru: 10 cor. / Pe 1 lună: 2 cor.
De Duminecă pe an: 4 corone.
Pentru România și străinătate pe an: 40 franci.
Scrisori nu se napoiază

Două discursuri.

(*) Vrem să vorbim de cele două discursuri, al noului fișpan *Urbán* și al lui *Veliciu*. După a noastră părere, unul și altul dintre aceste discursuri nu este numai de interes local, ambele sunt de însemnătate obiectivă. Eată de ce: noul fișpan al Aradului este reprezentantul cel mai bun al actualului guvern. El ocupă locul unui fișpan, cu care noi Românii am avut multe de luptat și fără să fim ceeam iluziuni și să dăm programului ce a dezvoltat o importanță, pe care nu o poate avea, trebuie să conștientizăm însă tonul chibzuit, cu care a vorbit și încă în mijlocul unei Unguri vestită prin orgiile șoviniste și persecuțiunile în contra Românilor.

Ne închipuim apoi, că înainte de a primi poziția „grea”, cum a caracterizat-o el însuși, într'un comitat „potolot”, cum a zis episcopul *Goldis*, *Iván* a conferat cu *Széll* și au luat de acord asupra principiilor, conștientizând căror să cărmuiască aici, unde el și cel mai blând și moderat președinte al nostru continuu este acuzat că conspiră contra unității statului. Că ideile ce a dezvoltat deci fișpanul intră în vederile lui *Széll*, care pare că ar inclina spre o potolire a spiritelor. Zicem o potolire, și nu o tăiere, cum denunță și Ungurii și Românii cari fac pe grozavii, — nici împăcare, căci împăcarea sinceră între Unguri și Români nu se poate face decât în chipul cum a indicat anul trecut, la banchetul din Arad, Prea Sfințitul Episcop *Popea*.

Bar' că *Széll* nu poate avea încă forța, nici potriveala timpului pentru a-i îndupleca pe Unguri la o asemenea pace, cine s'o tăgăduiască?!

E însă ceva și ceea-ce face prin numirea nouilor fișpani. Indepărtează pe cei a căror administrație a întărit lumea și numește persoane, al căror caracter impune și adversarilor politici.

E un început spre bine. Mai ales dacă și în alte locuri îl va urma cu tăruință.

Trebue să constatăm adică un lucru: numiri de fișpani s'au făcut mai ales în comitate locuite de naționalități, în primul rând între Slovaci. Saltrapii recunoscuți au fost trimiși în binemeritata pensie.

Tot așa și vacanțe și svon de schimbări sunt în comitate locuite de naționalități.

La Brașov, între Români și Sași, la Vêrșet, între Sârbi și Șvabi, la Neopanta între Sârbi, e vorba de schim-

bări mari administrative. Le face încet *Széll*, pentru-că e mare șovinismul ce-i stă în cale.

Dacă va numi însă persoane, cari excelează prin calități alese și își vor face virtuți îndeplinind făgăduințele lor, apoi va pute să realizeze ceva din câte se svonia că are misiunea să realizeze.

În acest înțeles privim schimbarea fișpănească din Arad și în acest înțeles socotim că sunt de scos în relief cuvintele chibzuite ale lui *Urbán Iván*, care zicea că: „nu contra lor, ci cu ei împreună vreau să lucrez”.

Cât privește vorbirea d-lui *M. Veliciu*, ea trebue de asemeni privită nu numai ca o oglindă a gândirilor și sentimentelor politice ale Românilor din aceste părți, ci și ca o strălucită dovadă despre tactul și lealitatea noastră.

Și în sus și în jos am fost adecă denunțați mereu, că suntem oameni cu cari nimeni nu se poate înțelege: exagerați în pretensiuni și nesocotiți ca maniere. *D. Veliciu*, care stă d'asupra a ori-ce bănuială, având îndrăgirea sa o carieră politică curată și anii de temniță de a *Vaș*, unde pentru dragostea de neam a stat, fără să cedeze ceva din programul politic al partidului național român, fără să caute grațiile stăpânirii, a știut să găsească însă calea mijlocie, pe care persistând noi, Ungurii nu ne mai pot acuză că suntem element desordonant.

Nimeni nu ar fi fost în stare a ne opri, ca în ziua de instalare să facem o demonstrație enormă, să-i meargă vestea. Aveam popor destul! Țineam să dovedim însă, că știm să apreciam cuvintele drepte și tendințele spre paucă conviețuire între neamurile patriei noastre și s'o spunem că idealul nostru nu este retragerea rigidă de pe toate terenurile vieții publice, ci pasivitatea politică ni-s'a impus cu slla, de împrejurări create prin nesocotirea legii. Dorim însă a lua parte la viața statului, îndată ce se aplică cu dreptate legile pozitive, din a căror respectare reprezentantul guvernului ni-a spus că 'și va face cult.

Și desigur, nu stăm, în privința aceasta, izolați, ci toți Românii de bine se vor bucura în ziua când vor vedea, că și în centru și la periferii stăpânirea caută prilej să împăce naționalitățile, toate dorind să-și realizeze nu idealuri contrare patriei noastre comune, ci, cum a zis fișpanul *Urbán*: „în cadrul statului ungar”.

Acum ori mai târziu, dar cu sinceritate și gând de a face dreptate, guvernul unguresc căutând apropiere cu noi, nu va întâmpina un popor fără simț politic, ci Românii vor și

să aprecieze ori-ce tendință spre îndreptarea stării de lucruri ce ne ține încordați d'atăta amar de vreme.

Eată ceea-ce a voit să demonstreze oratorul Românilor în ședința de Mercuri a congregațiunii comitatului nostru.

E vorba numai ca stăpânirea să aprecieze importanța acestei atitudinii.

Budgetul Instrucțiunii publice. Comisia financiară din Dietă în zilele acestea a discutat budgetul instrucțiunii, cu care ocaziune au fost atinse câteva chestiuni generale, privitoare la remediarea unor neajunsuri de ordine morală.

Întru cât privește învățământul universitar, s'a constatat faptul, că e prea mare numărul celor respinși dela examene; ceea-ce este a se reduce la împrejurarea că nu există manuale corespunzătoare, după cari tinerimea s'ar pute pregăti; ear în legătură cu aceasta s'a accentuat, că profesorii se ocupă prea puțin de tinerime și de a remedia răul provenit din lipsa de manuale, prin publicarea cursurilor lor.

Ministrul *Wlassics* spune, că s'au făcut pașii necesari în această privință pe lângă colegiul universitar.

În privința școalelor medii, a căror statificare de urgență o cere *Komjáthy*, ministrul răspunde, că nu este justă temerea că școalele naționalităților ar educa tinerimea, fără excepțiune, în spirit antipatriotic.

Ugron cere o mai apropiată privighere asupra școalelor profesionale și ale naționalităților, dela cari pretinde să se alature, credincioase, „ideii de stat maghiar”.

N'ar fi oare mai consult, întrebăm noi, ca să se privegheze asupra roadelor învățământului propriu zis, ca să nu mai poată face ministrul triste constatări, ca și la examenele universitare din Budapesta? — În loc de a umbla să plaseze „idei”, unde trebuia să se învețe carte!

Din Dietă.

— Ședința dela 9 Noembrie. —

În această ședință s'a încheiat dezbaterile în general asupra proiectului de lege despre căsătoria moștenitorului de tron.

Primul orator al ședinței a fost deputatul kossuthist *Pichler*, care a declarat de barbarie căsătoria morgantică și a întrebat, că la ce e trebuință atunci de înarticularia în lege a unei asemenea căsătorii? Ori și cum s'ar explica — zice — căsătoria morgantică, poporul n'o poate judeca, ci numai osândi. Deci dînsul nu poate primi proiectul.

După *Pichler* a vorbit apoi ministrul-president *Széll*, combatând din nou atacurile opoziției. Cea mai surprinzătoare parte a vorbirii prim-ministrului a fost declarațiunea, că la dezbaterile în special a proiectului dînsul va prezenta Camerei o astfel de modificare, în urma căreia proiectul nu va atinge ordinea succesiunii la moștenirea tronului. — Verbal ea sună astfel: „Regularea succesiunii la tron, cuprinsă în articolii de lege I. și II. din 1723, este de sine stătătoare atât relativ la originea, cât și la condițiile și la cuprinsul său, și ori-ce chestii, cari aparțin cadrului moștenirii tro-

nului, sunt a se judeca după dispozițiile aceleia”.

Această declarațiune a ministrului-president a fost întâmpinată cu ovații frenetice de Camera întreagă, și astfel proiectul a fost primit în general, ear' dezbaterile lui în special s'a amânat pentru ședința proximă.

Crisa liceului din Brașov.

Noi, cari am demascat întâia oară uneltirile „trocarilor” dela Brașov, și am arătat ce fac și unde pot duce d-nii *Voina*, *Saftu*, *Vlaicu* et *C-nie* liceul dela Brașov, avem azi tristă satisfacție de a pute să înregistrăm și judecata aspră, dar dreaptă pe care o face și dl *V. Onișiu*, asupra aceluiași persoane și aceluiași sistem pe care noi l'am combătut energic, dar cu care dl *Onișiu*, depărțindu-se de noi, a crezut că o să poată munci.

Eată, într'adevăr ce zice în discursul său de adio dl *Onișiu*:

Înzestrat cu aceste talismane 'mi-a fost ușor, mai bine, zis, ne-a fost ușor să trecem naia școalei integră prin cele mai cumplite furtuni, cum a fost chestiunea rentei și conflictul între bisericile coproprietare ale școalelor, furtuni, cari în singuraticile lor peripeții ne amenințau cu pierire.

Școala, cum zic, a eșit întreagă, ba întărită chiar din furtunoasele valuri, și ce sărbătoare au avut sufletele noastre, când în zilele neuitate ale iubileului ei de 50 de ani, ce am sărbătorit acum câteva luni de zile, o am văzut la liman sigur scaldată în raze calde de soare, pășind cu încredere spre viitorul ei indiscutabil de mare și frumos!

Cum însă omul, care petrece în rău, tot după bine suspină, ear' când ajunge la bine nu se astîmpără până nu dă iute și degrabă earșii de rău, — așa au pătîto și școalele noastre. Dacă nu erau necazurile esterne, au trebuit să se creeze rele interne, pentru-ca să ai cu ce să-ți opăcești activitatea școlară.

Timpul de bine al liniștei, care s'a revărsat asupra școalelor, s'a părut foarte potrivit pentru-ca grupa *atotputernică* din *Scheiu*, pe care am caracterizat-o detaliat în actul meu de demisiune, să ese pe față cu forța brută și terorizatoare a programului ei, program, în care școalele noastre, pentru cari noi ne dăm sufletul, figurează ca un balast, ca un bucluc, ca o pedecă.

Prilegiul pentru această bravură au fost alegerile de profesor la școalele medii săvârșite de Eforia școlară în 14 August v. a. c.

Am indicat în demisiunea mea, cum procederea Eforiei școlare a fost în cazul dat o călcare și eludare de legi, o desconsiderare a drepturilor și datorințelor mele de director, o denegare a tradițiunii de 50 de ani în praxa stabilă a Eforiei școlare. Și toate aceste pentru ce? Pentru a se face un serviciu școalelor? [Învățământul Progresului? Pentru a salva vre-un principiu etc, ce stă mai presus de toate? Nu. Nici chiar Eforia școlară nu ar îndrăzni să

sustină aceasta. Bine, dar atunci pentru ce s'au făcut toate acestea?

Eu știu și o știm cu toții pentru ce: Pentru a produce impresia, care să ne servească de învățură, că nu calitatea intelectuală și morală, nu calificațiunea legală, nu distincțiunea în prestațiunile noastre ca profesori sunt acele mijloace, cu care să credem a ne pute forma un drept la lipsurile împreunate cu posturile de profesor, ci umilința, servilismul și temenelile față cu detentorii omnipotenței școlare dela noi.

Nu m'aș considera de demn în ochii mei proprii dacă nu aș fi protestat solemn și momentan în contra acestui nou program de politică școlară. Tăcerea ar fi însemnat identificarea mea cu el. Deși în situațiune nefavorabilă, — întru cât (din nefericire pentru interesul cauzei) persoana isbită direct prin concludul citat al Eforiei școlare îmi este și cumnat și astfel reavoința și perversitatea, din care este mai mult sau mai puțin în fiecare om, mă va pute cu înlesnire calumnia, că fac chestiune de nemotenie, — cu toate acestea, în deplina conștiință, că așăr un principiu mare și nobil, nu am pregetat nici un moment a striga un „Quod non” domnilor dela putere.

Dar' un simplu protest, acolo, unde se cer fapte vii, ar fi fost un platonism sec în cazul dat, peste care omnipotenții noștri stăpânitori ar fi trecut zimbuid la ordinea zilei.

„Lasă-l să protesteze, — noi ne mergem calea noastră înainte!” — Acesta era răspunsul, ce 'mi-s'ar fi dat

De aceea nu m'am putut mărgini la un simplu protest, ci am cerut direct intervenția supremă a noastre autorități școlare, pentru ca să nu se sancționeze o direcțiune nimicitoare pentru școală, care tocmai acum pe față 'și a afișat programul.

Resultatul intervențiunii a fost, că autoritatea supremă în genere s'a identificat cu punctul de vedere al Eforiei și în loc de a da minimul satisfacțiunii cerute pentru știrbirea dignității postului de director și pentru pericolul multiplu creat școalelor, — prin decizul său adus a mai redus aproape la zero un drept existent de 50 de ani al directorului, dreptul de a asista cu vot consultativ la ședințele Eforiei școlare.

Peste acest fapt eu ca director al școalelor nu am mai putut trece la ordinea zilei. Rămânerea mea și mai departe în acest post, la care nici când nu am rivnit, ar însemna umilirea mea personală, ar însemna denegarea principiilor mele conducătoare, ar însemna închinarea steagului,

sub cutele cărui am luptat timp de 6 ani, la picioarele învingătoare ale acolora, care conduc spre prăpastia destinele școalelor. Ear' demisiunea mea este și rămâne un protest viu și zărobitor în contra direcțiunii greșite în conducerea afacerilor noastre școlare, un protest, care prin puterea sa va contribui neapărat la clarificarea situațiunii noastre școlare și în consecvență la sanaarea relelor existente, — singurul scop, pe care l'am avut și-l am totdeauna în vedere.

Cu acestea, onorat corp profesoral și iubitorilor mei colegi, îndeplinindu-mi datorința până în ultimele consecvențe pentru salvarea intereselor noastre școlare, mă adresez către d-voastră cu cele mai ferbinte cuvinte de mulțumire pentru conlucrarea devotată, pentru încrederea deobligătoare și pentru dragostea frățescă cu care m'ați spriginit, m'ați susținut, m'ați întărit în îndeplinirea datorințelor mele de director. Uitați — vă rog — în acest solemn moment de micile miserii, de suferințele și poate nedreptățile ce vi-le voi fi făcut în restimpul acesta de 6 ani al directoratului meu, și fiți convinși, că eu voia rău nu am făcut nimănui dintre d-voastră, nici cu reacrediția nu am fost către nimeni. Și dacă totuși am greșit, om s'ant și „nihil humanum a me alienum puto”.

Pe cât de dureros mă atinge, dlor colegi, acest adio, venit prea fără de veste, pe atât de plăcut mă atinge fericirea vederii ce o resimt astăzi. Ridicat de soartă pe un pedestal cevași mai înălțat decât corpul colegial, din care eu mândrie fac parte, de multe ori îmi doriaam fericirea celor ce stau mai scutiți de puterea vânturilor, de arșița soarelui și de răceala ploilor ca mine; de multe ori cu durere îmi resimțiam singurătatea pe acel pedestal înălțat și nu odată visam de fericirea reîntoarcerii în sirul pacinic, frățesc și egalitar al colegialității neprivilegiată din sirul corpului profesoral. Azi dorința veche 'mi-se împlinește. Vă rog, iubiților mei colegi, reprimiți-mă eărăși în cercul d-voastră amical și colegial, în care știu, că voi fi cu mult mai fericit, decât pe pedestalul pe care-l depășesc astăzi. Primiți mă — vă rog — și fiți asigurați, că și de azi încolo ca profesor, ca și până azi ca director, nu voi părăsi steagul, sub care am luptat și luptăm cu toții, steagul pe care cu litere de aur stă scris:

„Școala înainte de toate!”

SCRISORI.

IV.

Lui Adrian

Toamnă. Ies afară să mă bată soarele și vântul. Soartea m'a bătut destul!... Căldura soarelui a scos din casă lume multă. Mă strecoar și eu prin ea și-mi caut iubita, cu aceeași luare aminte cu care aș căuta un trifoi în patru frunze, simbolul norocului, prin o tufă deasă de trifoi de rind. Dar' iubita mea, norocul meu, trifoiul meu în patru frunze întărie, asăși!

În așteptarea ei privesc la furnicarul de lume din giurul meu. Adevărate furnici oamenii aștia! Mai ales femeile cele multe și mărunte și iuți la pași. Numai cu deosebirea că o furnică veritabilă vara înmagazinează, ca se aibă iarna de mâncare. Femeia însă e o furnică numai risipitoare.

Fie, că-i frumoasă!

Când o vezi așa de curată și scuturată, cu forme demne de a fi fixate de un sculptor cu simț artistic superior, cu fața pudrată numai de roșeața soarelui și-n giurul gâtului cu bouha, cu o blană de vulpe sau de neveriță... îți vine să exclami involuntar: nu furnică, o flință intermediară între vulpe și neveriță e înaintea ta, cu vi-

clenia celei dintâiu și ca ochii scrutători ai celeilalte...

Dar' eată și o bătrână! Părul ei ca bruma, încondeiază o față de bronz. Impregiurul gurei cute despre, par'că acum a gustat din mărul cel oprit și acela ar fi fost un măr pădureț, așa-i de săbăreț. Numai ochii ei sunt vii și languroși și poftitori chiar, căci ei sorb în dreapta și în stânga din calitățile lumii viguroase, sorb visând poate despre un trecut frumos și despre plăceri ce au murit și nu mai învie. Și totuși poala hainei și ea 'și-o ridică cochet într'o parte...

Băbușcă, băbușcă! Îți citesc din ochii dorințele tale. Nu-i așa, că ai vol să oprești cursul vremii? Toamna și iarna s'o ștergi de pe fața pământului. Durere și necaz să le închiși într'un vas 'ș'apoi să le dai drumul pe gâră în jos să se înce? Și în schimb, să fie pe pământ numai împărăția iubirei veșnice, cu flori și priveghitori, cu tinerețe fără bătrânețe...

Cred și eu! Dar' uite, dragă băbușcă. Lumea s'a stricat și cu ea v'ați stricat și voi. Dumnezeu nu mai are încredere în voi, viclenelor! Farmecele voastre băbești nu mai prind, cum nu prinde o glamă proastă. Zadarnic mai ești la lună călare pe mătură, căci luna ride de voi și toți v'erco-

Partea literară

ZECE MAIU

CUVĂNTARE

de

D. A. STURDZA,

Membru al Academiei Române.

II.

(Continuare).

Firește că nimeni nu pune la îndoială sinceritatea dorinței M. S. Sultanului de a ameliora miserabila situațiune actuală a supușilor săi creștini. Guvernele tuturor Puterilor celor mari consideră noua iradea ca o dovadă necontestabilă a sollicitudinii constante și binevoitoare a Sultanului pentru buna stare a supușilor săi. Însă exemplele unui trecut apropiat, arătând că asemenea promisiuni au mai fost date diplomației europene, permit opiniei publice de a nu acorda noiei iradele a Sultanului încrederea datorită unui act, exprimând compasiunea M. S. pentru nenorocita situațiune a supușilor săi creștini. Încrederea în asemenea acte ale guvernului otoman este druncinată atât de mult, încât îi va fi foarte greu Porții să o rentabilească iute, fără concursul amical al cabinetelor europene. Aceste cabinete, nu rămâne nici o îndoială, nu vor refuza Porții acest concurs; pe de altă parte și Poarta va da acestor cabinete dovezi prelabile de hotărârea sa fermă și neclintită, de a-și îndeplini actualele sale îndatoriri solemn privitoare la creștini și de a pune ast-fel capăt unei situațiunii anormale, care inspiră Europei atâtă îngrijire. În toate cazurile, putem fi siguri, că starea de lucruri deplorabilă, care a cauzat până acum atâtă prejudiciu intereselor Porții, supușilor ei și Europei, trebuie să ia un altărit.

Aceste linii caracterizează în modul cel mai perfect situațiunea de atunci a Orientului: — Populațiunile creștine din Imperiul Otoman nemulțumite și revoltate, — Turcia legată a face reforme, — Europa cerând realizarea promisiunilor date, — Sultanul făcând noue promisiuni, cari nu inspirau încredere, nici populațiunilor, nici Europei, — și de aci o stare anormală, care împingea la o soluțiune.

La mijlocul lui Noemvrie, agentul diplomatic al Rusiei în București Zinoview, venind din Constantinopol, zicea Principelui Carol, că situațiunea în Orient este foarte amenințătoare și că pentru primăvara anului 1876 sunt de temut complicațiuni serioase.

În același timp Principele scria Principelui Carol Anton (10.27. Noemv.): „Nouii amenințatori se string din toate părțile și primăvara viitoare poate să ne aducă evenimente serioase. Cât timp suzeranitatea turcească nu a fost decât o formă fără însemnătate, care se opria la plata tributului și la dificultăți în chestiunea monetei sau a creării de decorațiuni, Europa putea să înălțare plângerile noastre. Dar, din momentul, în care atârnera noastră de Poartă jignește dezvoltarea noastră economică, reformele noastre financiare, creditul nostru, noi putem

reclama cu dreptate, să se tragă de demarcare pe linia de demarcație între noi și periu rebel la orice armă și un nou care începe a înflori și a dat Europei ultimii ani garanții...

La floile lunii Noemvrie 27 (9) Principele Carol Anton (10.27. Noemvrie) scria: „Turcia cade prin finanțele sale a cărora rea stare singură ea e vinovată. Pentru un observator depărtat, este înaintea noastră, că toate privirile sunt dreptate spre România a cărei altitudine punită este obiectul stimei generale. Ată purtare este singurul mijloc de a para Europa la independența iminentă țării tale. Această independență trebuie reiasă din conviețuirea generală a națiunilor, pentru ca să nu fie pentru nimeni o prindere în sâna, în care se va desă-

În 7 (19) Decemvrie Generalul guvernului ambasadurului Rusiei la Constantinopol, generalului Ioan Ghica, agentul diplomatic al României: „Într'un contract cu Rusia va fi poate silită să ocupe România ca garanție”.

În 18 (30) Decemvrie înțelegerea celei trei puteri ale Nordului luă o formă mai concretă în memorandumul comitetului drăgăy. Rusia, Austro-Ungaria și Germania ieșiau din pozițiunea lor expectativă. (Va urma).

ȘOAPTE

Să nu cobori...

Să nu cobori, iubite,
În trista mea chilie,
Căci m'ar ucide focul
Întâului sărut.

Rămâi în veci departe
Și pentru veșnicie,
Să cânt, oș n neștire,
De un farmec neștit.

De-oi cobori s'ar rupe
Și corda cea subțire,
S'ar spinteca și vâhul
Din vis acum fesus!

S'ar stinge și cântarea,
Ce o cânt oș n neștire,
Căci oș muri ucisă
De 'ntâul t'eu sărut.

Manifestul Ligei Culturale

Este știut de d-voastră, că Liga noastră are o îndoită obligațiune: aceea de a face tot mai cunoscute dreptățile noastre și de a face noi mai cunoscute de lumea întreagă și aprobate de ea, în interesul că-

— M'ai așteptat?

— Ce vorbă! De când te cunosc aștept în fiecare zi!

— Dar' și-am spus, că nu pot decât în zi de sârbătoare.

— Da... dar' uite, iubite, pentru toată ziua e sârbătoare de când te văd tu ești o sântă, ca și eu ești ca o sântă.

Numele tău l'am scris cu roșu în cărțile mele.

Am șters pe toți sfinții ceiași și pe toți lor te-am scris pe tine. De luni de zile mince e tot o sântă Leană, sântă sântă Leană...

— Zii mai bine muceniță...

— Nu. Mucenic sunt eu, pentru că iubii și sclav, eu sunt cel-cel-cel iubire e o suferință, un martiriu, ca... gândirile să-ți încătușate; bănuiele să-ți sfârșite dorințele să-ți pună în clocoț să-ți mă frământa lupta între bucuria și te am și între treama că m'ar pierde. E un martiriu!

— Atunci... de ce iubesti?

— De ce, de ce!...

— Să-ți spun eu, de ce? Voi simțiți nevoia de-a iubi. Din femeie creați un idol, căruiă vă închinăți inconștient și evlaviază vizătoare a lui sau numai cu plăcerile rafinate

laci se prăpădesc de ris, vându-vă; cu buruienii și cu bobii nu mai puteți face, ca inimii sădrobite să iubească—nici din toamnă primăvară. Te plâng deci băbușcă, băbușcă!...

O cățelușă, ce însoțește pe doamna cea bătrână, se uită mormăind la mine și-mi arată colții. O fi simțit, potaia naibii, că i-am ofensat stăpâna.

Merg mai departe.

O vitrină în ea atrage atenția. Vitrina unei librării. Îmi sunt rafturi cu cărți franțuzești. „Falimentul amorului”, „Amor și realitate” și mai știu eu cum se intitulează seria de romane cu copertă galbă, decadentă. Printre ele și o revistă cu ilustrații obscene, „Frou-fron”, care arată pe eroinele amorului modern: balerine cu mușchii ca peatra și actrițe cu sinul ca mătasa. Și librăria băjbăie de mușterii pentru toate minunile astea!... Ce să faci? Să înjuri lumea, pentru că se resafă cu astfel de lectură și pictură? Iar față de sicil! Doar' nu vei pretinde dela băbușca cochetă și cu cățeluș, dela tinărul mânușat și dela „furnica” cea cu blană de vulpe să citească poveștile lui Creangă și să privească la icoanele sfinților... dela Micula!

...Îmi șoptește cineva numele. Mă întorc și văd lângă mine pe — Leana.

Secretul unui om bătrân.

O istorioară originală povestită din viața lui Stefan Sabo, din Pakozd.

Oameni iubiti!, cel mai prețios lucru ce are omul e sănătatea. Durere însă cu greu se găsește un mijloc de vindecare, când omul e bolnav. Eu am fost 6 ani bolnav și am probat toate cele posibile de giaba. În fine ceteșc în tr'un ziar despre „Fellers Elsa Fluid“ în Apoteca din Stubica (Comitatul Agram) și-mi eugot: „halt probez și eu acesta!“ Comandez o dusină de probă și acum vă pot povesti o istorioară: 6 ani n'am putut umbra de podăgră și dureri groaznice în picioare pe care nu le puteam ridica și nu puteam dormi o noapte măcar. În zece zile de-ardul m'am uns cu „Fellers Fluid Blza“ și deja am putut umbra și dormi, ear la 3 săptămâni am fost sănătos ca un pește. Toți vecinii și neamurile nu puteau admira de-ajuns acest mijloc miraculos ce mi-a ajutat. Toți au știut că eu comandasem „Fluidul Blza“ și mai întâi îmi vene vecinul Michel, ci că și el are tocmai așa ferbințeli la cap, friguri, și că-l dor mâinile, picioarele și mijlocul. Îi dau un „Flacon de „Elsa Fluid“ și în 3 zile a fost sănătos. Stefan din deal încă a venit ca să-î dau din minunatul Fluid Elsa care ajută fecărula, căci pe nevestă sa o doare peptul, tușeste și are înțepături în pept. Închipuiți-vă oameni buni după 2 zile vine nevesta lui Stefan se-îmi mulțumească, că Fluidul i-a ajutat. Tocmai la Josef vine țeranca lui Hirsler, că băiatul ei o pe ducă, vomează, plânge, și are sgaroluri în foale, și nu știe ce să se facă. A umblat destul pela apotece și toate femeile iscusite a probat totul de giaba și copilul o pe moarte. Îndată mă ult la descriere ce o pe fiecare flacon, dacă nu se poate ajuta ceva; și într'adevăr aici stă! 10 picături în lapte, și cu fluidul acela se ungi foalele, și trebuie se ajuto. Îi dau un flacon și-î spun: nu trebuie se fi supărat, ci dau în descrierea acelu trebuie se fie adevărat, știți încă că pentru a-î pute ajuta trebuie să lei 2 flacone și pentru ca să nu fi înșelat și se oapeți adevăratul „Fluid de Elsa“ trebuie se scrii corect la: EUGEN VICTOR FELLER apotecar,

„zur heiligen Dreifaltigkeit in Stubica Nr. 135 (Comitatul Agram) o iestine: 12 flacone costă 5. coroane, iară poșta o plăteșc apotecele. Încă în aceeași seară a fost băiatul sănătos și în 8 zile mi-a adus țeranca Hirsler cu deplină bucurie 20 flacone cu Elsa Fluid, spunând că de n'ar fi avut fluidul Elsa băiatul ar fi murit. La un ospăț a lui Sep, m'am mirat ce istorisau oamenii despre fluidul Elsa, spuneașc anume că ajută la copil și de vindecarea frasului, de limbriciei, la alți oamenii de disenterie, pentru dureri de dinți, rae, orbanțu rân, sgaroluri dureri de stomach, și de slăbiciunii. Unul tușea cu sânge și i-a ajutat, la boi și porci a ajutat, oamenii le dedeau în beutură când nu mănăcă, și îndată începșc se mănănce. Cu un cuvânt ajută la toate boalele.

FLUIDUL ELSA, de FELLER veritabil e numai atunci când poartă marea „Elsa cu explicarea de folosire și cu iscălitura „Feller“ se comandă numai cu rambursă sau prin trimiterea banilor prin mandat postal costă cu porto cu lada și conspect de întrebuintare la o'altă 1 Dusina (12 flacone) 5 coroane, 2 Dusini (24 flacone) 8,00 coroane, 4 Dusini (48 flacone) 16 coroane franco în ori-ce parte a locului.

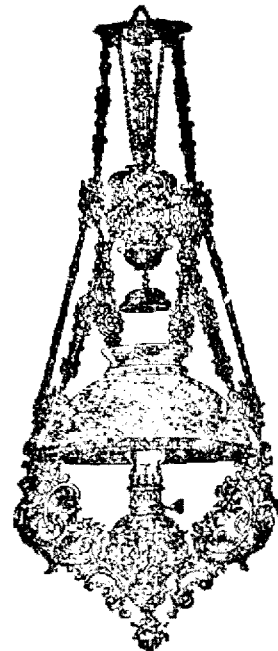
Cine volest se aibă Fluidul Elsa de Feller veritabil sau pilule Elsa de Feller veritabile să le comande prin scrisoare indicând corect adresa la Eugen V. Feller apotecă la „heil. Dreifaltigkeit in Stubica Nr. 135. (Comitatul Agram.) Se mai capetă veritabil la apoteca Josif de Török în Budapeșta strada regelui Nr. 12. și la apoteca furnizorului curței regale Béla Zoltán în Budapeșta strada coroanei mari Nr. 23.

O adevărată comoară e pentru oamenii nemuniti fluid Elsa de Feller care vindică o sumedenie de boale grabnic și la sigur. Cu desăvirșire nevătmătoare: de autoritățile sanitare examinată și găsită că mijloc vindecător de casă și pentru popor. Amănunte la inserat.

439 11—11

Szabó Albert

prăvălie de sticlărie, lampe, serviciuri de porțelan și de bucatărie. Strada Atzél-Péter Nr. 1. ARAD. vis-à-vis cu intrarea principală în teatru. ARAD.

Lampe aternate și cu picior, fitiluri electrice și pentru gaz.

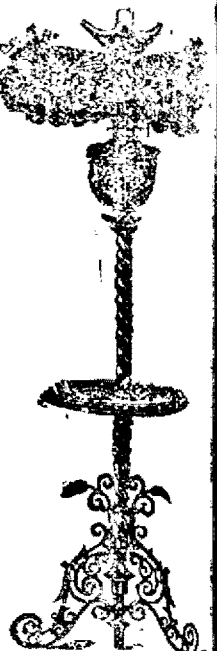
Obiecte și tacămuri de alpaca și de alpaca-argint.

Vase de tinichea pentru fert, smălțuite.

Obiecte de lucș și decorații de păreți de majolica.

Efecte de sticlă și de porțelan.

Mare asortiment de oglinzi de toaletă, de aplicat pe părete sau pe masă.

Singurul represent. al fabriciei de electricitate Ganz și Comp.

Serviciuri de cafea, Mocca, și pentru ceaiu, dela 3 fl. 60 cr. în sus. — Serviciuri de masă de cel mai fin porțelan de Karlsbad și din fayence, dela 10 fl. în sus. — Efecte de casă și de bucatărie. — Rame pentru oglinzi și tablouri, în mai mult de 150 modele.

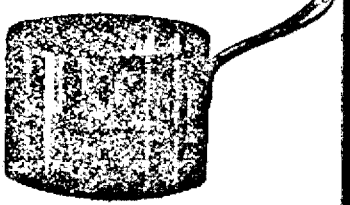
Lucrări de sticlărie se primesc în prețuri modeste.

Instalări pentru mirese, dela cele mai simple până la cele mai pompoșe 519 1—

Comande din provinciile se execută punctual.

Cataloge ilustrate se trimit la cerere gratuit și francato.

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fileri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățator; aprobat de Consistor ilustrată cu chărți geografice	—	—70
2.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul	—	1.—
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean,	—	2.—
4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	2.—
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	4.—
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culesc din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov.	—	2.50
8.) „Răsboiul pentru neaternare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului	1.20	—
Prețul „Coroanei“	1.60	—
9.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secușă născ. Truția	—	1.—
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu,	—	1.—
11.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga.	—	3.60
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	1.60
13.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț.	—	5.—
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul,	—	1.50
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz	—	1.20
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sərbători. Pe lângă acestea mai conține irmoșe, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comande să se mai adauge de fie-care op 10 fileri spese postale.